

V1999-79 05.11.99

Konkurranseloven § 3-9, jf. 3-1 - Bladcentralen ANS - Dispensasjon for regulering av videreforsandlerpriser

Sammendrag:

Bladcentralen ANS gis fornyet dispensasjon fra konkurranseloven for binding av videreforsandlerpriser overfor forhandlere som ikke er kommisjonærer. Denne typen forhandlere står for mellom 3 og 5 promille av Bladcentralens omsetning. Dispensasjonen gjelder fram til desember 2004.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 27. september 1999 der De på vegne av Deres klient Bladcentralen ANS (Bladcentralen) søker om fornyet dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1. Bladcentralen må ha dispensasjon for at medlemmene skal kunne fastsette bindende videreforsandlerpriser for forhandlere som ikke er kommisjonærer.

Forbudsbestemmelser i konkurranseloven

Konkurranseloven § 3-1 første ledd forbyr to eller flere ervervsdrivende for salg av deres varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, å fastsette eller søke å påvirke priser, avanser eller rabatter bortsett fra vanlig kontantrabatt. Tilsvarende er det etter annet ledd forbud mot at en eller flere leverandører av varer fastsetter eller søker å påvirke priser, rabatter eller avanser for avtakernes salg av varer eller tjenester. Forbudene omfatter også retningslinjer med slikt innhold som nevnt i første og annet ledd. Videre omfatter forbudene både bindende og veiledende avtaler eller ordninger.

Bladcentralen

Bladcentralen distribuerer blader og bøker to ganger i uken til 4700 dagligvarebutikker, 2000 kiosker og 1600 bensinstasjoner. Omsetningen i 1998 var 1710 millioner kroner. Medregnet forhandlerfortjeneste var omsetningen 2036 millioner. Bladcentralen er eid av syv forlag. 48,7 prosent av eierforlagenes distribusjon gikk gjennom Bladcentralen i 1998, dette utgjorde 1384 millioner kroner.

Bestemmelsen som rammes av konkurranselovens forbud

Bladcentralens formål er å distribuere publikasjoner til sentralens forhandlere. I virksomhetens forhandlervilkår inngår en bestemmelse om at Bladcentralens publikasjoner skal selges til påtrykt pris. Overfor forhandlere som ikke har kommisjonærstatus er en slik binding av videresalgsprisene forbudt etter lovens § 3-1 andre ledd. Mellom 3 og 5 promille av Bladcentralens omsetning går gjennom forhandlere som ikke er kommisjonærer.

Dispensasjonsadgangen

Konkurransetilsynet kan med hjemmel i konkurranseeloven § 3-9 gi dispensasjon fra forbudene i konkurranseeloven hvis minst en av følgende betingelser er oppfylt:

- a) konkurranseeluleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurranse-

begrensningen,

- c) konkurranseeluleringen har liten konkurransemessig betydning eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Konkurransetilsynet kan sette vilkår for dispensasjonen.

Konkurransetilsynets vurderinger

Konkurransetilsynet legger vekt på at Bladcentralen synes å innebære en effektiv distribusjon av blader og bøker. Samordningen av forlagenes distribusjonsvirksomhet antas å innebære en rasjonalisering i forhold til om hvert forlag skulle ha egne distribusjonssystemer.

Omsetningen som går utenom forhandlere med kommisjonærstatus er omkring 7 millioner kroner. Avhengig av hvilke omsetningstall man legger til grunn (omsetning med eller uten forhandlerfortjeneste, eventuelt eierforlagenes omsetning gjennom sentralen), utgjør dette mellom 3 og 5 promille av totalomsetningen. Selv om omsetningen utenom kommisjonærene har steget i forhold til nivået ved forrige innvilgelse av dispensasjon, må andelen av totalomsetningen fortsatt kunne sies å være svært liten. På bakgrunn av dette anser Konkurransetilsynet bindingen av videreforsalderpriser overfor forhandlere uten kommisjonærstatus å ha liten betydning for konkurransen i markedet.

I dispensasjonssøknaden gjøres det oppmerksom på at virkningen av å avslå dispensasjon kan bli at de selvstendige forhandlerne enten vil få kommisjonærstatus eller at de ikke lenger får selge publikasjonene fra Bladcentralen. Konkurransetilsynet antar at det første utfallet gir samme reelle resultat som ved innvilgelse av dispensasjon, mens det andre utfallet må antas å ha en negativ virkning for de gjeldende forhandlerne og tilbudet i markedet.

Konkurransetilsynet vil presisere at dispensasjonen bare gjelder adgangen for det enkelte forlag til å sette bindende videresalgspriser, ikke adgang til et samarbeid mellom forlagene om utsalgspriser.

Vedtak

På denne bakgrunn og med hjemmel i konkurranseeloven § 3-9 c), har Konkurransetilsynet fattet følgende vedtak:

Bladcentralen gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 andre ledd, for at eierforlagene skal kunne fastsette bindende utsalgspriser for blader, bøker m.v. for de forhandlere som ikke er kommisjonærer.

Vedtaket trer i kraft straks, og dispensasjonen gjelder til 1. desember 2004.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen 3 uker. En eventuell klage stiles til Administrasjonsdepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

Dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom vilkårene for dispensasjonen ikke er oppfylt eller forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er tilstede, jf. konkurranseloven §3-9 tredje ledd. Dersom det er behov for dispensasjon ut over utløpsdatoen, bes De søke i god tid.

[til toppen](#)